

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **Slovenské magnezitové závody, akciová spoločnosť, Jelšava**, so sídlom Teplá Voda 671, 049 16 Jelšava, IČO: 31 685 340, zast. Doc. JUDr. Ľubomírom Fogašom, CSc., advokátom, so sídlom Kýčerského 5, 811 05 Bratislava, proti odporcom: **1/ Slovenská republika – Ministerstvo financií SR**, Štefanovičova 5, Bratislava, **2/ Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR**, Župné námestie 13, Bratislava, **o zaplatenie 3.484.202,75 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 11 C 138/2009, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22. októbra 2013, sp. zn. 5 Co 366/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Odporcom náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“ a „krajský súd“) uznesením sp. zn. 5 Co 366/2011 zo dňa 22. októbra 2013 zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava II (ďalej aj „súd prvého stupňa“ a „okresný súd“), č.k. 11 C 138/2009-210 zo dňa 1. decembra 2010 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Bratislava II, č.k. 11 C 138/2009-238 zo dňa 11. júla 2010, ktorým súd prvého stupňa návrh navrhovateľa zamietol v celom rozsahu a odporcom náhradu trov konania nepriznal.

Podľa súdu prvého stupňa navrhovateľ nemohol uplatniť svoj nárok voči štátu z titulu zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, pretože navrhovateľ

nebol účastníkom v konaní o vydanie rozhodnutí Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej aj „URSO“) vo veci určenia maximálnej ceny a tarify. Súd prvého stupňa uviedol, že „podmienkou pre uplatnenie náhrady škody voči štátu z dôvodu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím je podľa ust. § 2 zák. č. 58/1969 Zb. „aby išlo o účastníka konania, ktorý bol poškodený nezákonným rozhodnutím v tomto konaní,.....zo spisu tunajšieho súdu sp.zn. 52C/140/2006 súd zistil, že navrhovateľ v uvedenom konaní uplatnil voči štátu zastúpenému Ministerstvom financií SR, Ministerstvom spravodlivosti SR a Ministerstvom hospodárstva SR nárok na náhradu škody v totožnej výške ako v tomto konaní avšak z iného právneho dôvodu a to z dôvodu nesprávneho úradného postupu. Rozsudkom sp.zn. 52C/140/2006 z 27.06.2007 súd predmetný návrh zamietol a to z dôvodu, že uplatnený nárok nesúvisí s nesprávnym úradným postupom, za ktorý štát zodpovedá, ale mohol by mať základ v nezákonnom rozhodnutí orgánu štátu. Krajský súd v Bratislave na odvolanie navrhovateľa rozsudkom sp. zn. 4Co 455/07-591 zo dňa 20.05.2009 rozhodol tak, že rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Podľa názoru odvolacieho súdu vyčíslený nárok na náhradu škody ako rozdiel cien energií v roku 2002 a 2003 je bezdôvodným obohatením zo strany obchodných spoločností a navrhovateľovi vznikla pohľadávka voči dodávateľom energií z titulu bezdôvodného obohatenia. Pokiaľ nárok navrhovateľa mohol byť uspokojený z tohto titulu nie je daná objektívna zodpovednosť štátu za škodu podľa zák. č. 58/1969 Zb.“

Odvolací súd uznesením zrušil odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a konanie zastavil. V uznesení konštatoval, že „bolo potrebné sa najprv zaoberať námietkou odporcu I, že uplatnený nárok na náhradu škody pokiaľ ide o spôsob výpočtu škody, vyčíslenie výšky škody a obdobie, za ktoré navrhovateľ uplatňuje náhradu škody je totožný s návrhom, ktorý navrhovateľ už uplatnil v konaní sp. zn. 52C/140/2006 na Okresnom súde Bratislava II voči štátu. V tomto konaní súd už skúmal všetky argumenty, ktoré predniesol právny zástupca navrhovateľa a rozhodol o nich. Preto bol názoru, že v danom prípade ide o prekážku rozsúdenej veci. Odvolací súd pri posudzovaní tejto otázky ktorá je podmienkou konania sa nestotožnil so stanoviskom súdu prvého stupňa ktorý konštatoval, že zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 52C/140/2006 súd zistil, že navrhovateľ v uvedenom konaní uplatnil voči štátu zastúpenému Ministerstvom financií SR, Ministerstvom spravodlivosti SR a Ministerstvom hospodárstva SR nárok na náhradu škody v totožnej výške ako v tomto konaní avšak z iného právneho dôvodu a to z dôvodu nesprávneho úradného postupu. Rozsudkom sp. zn 52C/140/2006 z 27.06.2007 súd predmetný návrh zamietol a to z dôvodu, že uplatnený nárok nesúvisí s nesprávnym úradným postupom, za ktorý štát zodpovedá, ale

mohol by mať základ v nezákonnom rozhodnutí orgánu štátu. Podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľ počas celého konania 52C 102/2006,....,si jednoznačne uplatňoval náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu štátu a nezákonným rozhodnutím orgánu štátu súčasne....Vzhľadom na to, odvolací súd zastal názor, že odporca žaloval vznik škody podľa zákona č. 58/1969 aj z dôvodu nesprávneho úradného postupu orgánov štátu ale aj z dôvodu ich nesprávnych rozhodnutí.“ Z toho podľa odvolacieho súdu jednoznačne vyplýva, že súd prvého stupňa v rozhodnutí 52C 140/06-559, keď návrh navrhovateľa vo zvyšku v celom rozsahu zamietol, urobil tak o návrhu navrhovateľa v časti náhrady škody z oboch právnych dôvodov, ktoré sú oddeliteľné. Odvolací súd ďalej uvádza: „navrhovateľ však nevyužil svoj zákonný postup na opravu rozhodnutia súdu prvého stupňa resp. jeho dôvodov v riadnom ani mimoriadnom opravnom konaní, ale podal v totožnej veci rovnaký nový návrh (označený ako návrh na náhradu škody z dôvodu nesprávneho úradného rozhodnutia) o ktorom rozhodol súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí, čím navrhovateľ jednoznačne deklaroval, že návrh vo veci náhrady škody z dôvodu nesprávneho úradného postupu je oddeliteľný a samostatne uplatniteľný od návrhu na náhradu škody z dôvodu nesprávneho úradného rozhodnutia. Z toho však aj vyplýva, že ak navrhovateľ skutočne chcel v konaní 52C 140/0652C 140/06 (52 C 140/06 – pozn. dovolacieho súdu) aby súd rozhodoval len o náhrade škody z dôvodu nesprávneho úradného postupu orgánov štátu, mal zobrať svoj návrh späť v časti náhrady škody z dôvodu nesprávneho úradného rozhodnutia, čo ako už bolo povedané, neurobil.“ Z tohto dôvodu rozhodnutie Okresného súdu Bratislava II č.k. 52 C 140/06-559 zo dňa 27. júna 2007 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č.k. 4 Co 455/07-591 zo dňa 20. mája 2009 (ktorý taktiež vo svojom rozhodnutí zhrnul, že navrhovateľ si uplatnil náhradu škody z dôvodu nezákonného úradného postupu orgánov štátu, ale aj že podľa navrhovateľa, ku škode na jeho majetku došlo vydaním nezákonných rozhodnutí URSO) tvorí podľa odvolacieho súdu prekážku veci rozhodnutej k napadnutému rozhodnutiu súdu prvého stupňa v predmetnej veci.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal navrhovateľ dovolanie z dôvodu, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p. tým, že sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (podľa § 237 písm. f) O.s.p.), a to tým, že odvolací súd nezastavil konanie z relevantného právneho dôvodu. Navrhovateľ v dovolaní uvádza, že „je zrejmé, že o inom nároku Navrhovateľa na náhradu škody už bolo súdmi rozhodované v inom konaní, avšak podľa nášho názoru z iného právneho dôvodu (resp. len z jedného), aký uvádza Krajský súd v napadnutom Uznesení.“ Podľa navrhovateľa nejde o procesnú prekážku

veci rozhodnutej, nakoľko požaduje priznať náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu orgánu štátu. Navrhovateľ poukazuje na to, že odvolací súd neuvádza ani necituje žiadne konkrétne písomné vyjadrenie navrhovateľa, resp. jeho vyjadrenie na pojednávaní, z ktorého by malo jednoznačne vyplývať, že navrhovateľ uplatňuje nárok na náhradu škody z oboch titulov. Navrhovateľ tvrdí, že takýto prejav v priebehu konania ani neurobil a odvolací súd podľa neho len všeobecne označil určité podania navrhovateľa, z ktorých by táto skutočnosť v zásade mala vyplývať. Navrhovateľ konštatuje, že z jeho vyjadrení urobených v priebehu konania až do vyhlásenia rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že navrhovateľ si uplatňoval nárok na náhradu škody práve z titulu nesprávneho úradného postupu. Poukazuje na to, že v čase podania žaloby č. 1 si navrhovateľ ani objektívne nemohol uplatňovať nárok na náhradu škody z titulu nezákonného rozhodnutia, pretože tomu bránili osobitné podmienky ustanovené v platnej právnej úprave. Navrhovateľ uvádza, že *„záver Krajského súdu na str. 5 Uznesenia, že Navrhovateľ si jednoznačne uplatňoval náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu štátu a nezákonným rozhodnutím orgánu súčasne, preto nemôže obstať. Krajský súd v odôvodnení Uznesenia vôbec neuvádza z čoho (z akých konkrétnych vyjadrení Navrhovateľa v označených podaniach) tento záver vyvodzuje. Napadnuté Uznesenie sa preto...javí ako arbitrárne“* Podľa navrhovateľa na vyslovenie prekážky res idudicata v danom prípade nie sú naplnené ani subjektívne ani objektívne predpoklady. Navrhovateľ tvrdí, že v jednotlivých veciach nešlo o identických účastníkov konania, pretože v konaní sp.zn. 52C/140/2006 (o žalobe č.1) vystupovalo na strane odporcu 1. Ministerstvo financií SR, odporcu 2. Ministerstvo spravodlivosti SR a odporcu 3. Ministerstvo hospodárstva SR. V konaní sp.zn. 11C/138/2009 (o žalobe č.2) však vystupovali len odporca 1. Ministerstvo financií SR a odporca 2. Ministerstvo spravodlivosti SR, pričom Ministerstvo hospodárstva SR už účastníkom tohto konania nebolo. Z hľadiska totožnosti predmetu konania navrhovateľ uvádza, že v konaní sp.zn. 52C/140/2006 (o žalobe č.1) navrhovateľ uplatňoval nárok na náhradu škody vo výške 116.484.000,- Sk s prísl. (v prepočte 3.866.560,47 €) z titulu nesprávneho úradného postupu. V konaní sp.zn. 11C/138/2009 (o žalobe č.2) však žiadal priznať inú sumu 3.484.202,75 € s prísl., a to z iného titulu – nezákonného rozhodnutia orgánu štátu. Z uvedeného podľa navrhovateľa vyplýva, že ani predmet ani uplatňovaný titul nároku na náhradu škody nie je v danej veci totožný. Navrhovateľ zároveň poukazuje aj na nekonzistentnosť a arbitrárnosť odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu, ktoré si podľa navrhovateľa v určitých častiach odporuje a pri vynášaní právnych záverov odvolací súd podľa navrhovateľa vôbec nezhodnotil všetky podania a vyjadrenia navrhovateľa. Zároveň navrhovateľ argumentuje, že

odôvodnenie napadnutého uznesenia v určitých aspektoch nepodáva presvedčivú odpoveď na všetky relevantné právne otázky, ktoré v priebehu konania vyvstali.

Odporca v II. rade podal vyjadrenie k dovolaniu, kde poukázal na dostatočné vykonanie potrebného dokazovania súdom prvého stupňa ako aj odvolacím súdom, ich náležité vyhodnotenie a správne rozhodnutie. Súčasne poukázal na nedostatok pasívnej legitímácie na jeho strane.

Odporca v I. rade vo vyjadrení k dovolaniu navrhovateľa uviedol, že argumentácia navrhovateľa o tom, že nie sú naplnené ani subjektívne ani objektívne predpoklady, neobstojí. Navrhovateľ sa podľa odporcu 1/ domáha toho istého nároku na náhradu škody voči štátu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie navrhovateľa smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo zastavené konanie pre existenciu prekážky veci právoplatne rozhodnutej (*res iudicata*). Proti uzneseniu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovoláním je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky uznesení uvedených v § 239 ods. 1, 2 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné. Prípustnosť dovolania navrhovateľov preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Vzhľadom na obsah dovolania a so zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom je vydané, je postihnuté niektorou z procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Navrhovateľ vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení vyvodit' nemožno.

Navrhovateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z § 237 písm. f/ O.s.p., pretože odvolací súd zastavil konanie, čím boli naplnené znaky dovolacieho dôvodu - odňatie možnosti konať pred súdom.

Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. je taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi konania odníme možnosť konať pred súdom a uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Z obsahu dovolania možno vyvodit', že k odňatiu možnosti konať pred súdom malo (podľa názoru navrhovateľa) dôjsť nesprávnym posúdením prekážky veci právoplatne rozhodnutej (res iudicatae), pretože predmet veci a účastníci konania, ktoré by mali zakladať jej existenciu, nie sú totožné s danou vecou.

Za postup odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom a zakladajúci prípustnosť dovolania treba považovať aj zastavenie konania pre nedostatok podmienky konania, ak záver súdu o tejto otázke nie je správny a konanie v skutočnosti nedostatkom podmienky konania netrpí.

Prekážka veci právoplatne rozhodnutej (§ 159 ods. 3 O.s.p.) patrí k podmienkam konania. Ak súd zistí, že v tej istej veci už bolo právoplatne rozhodnuté, je povinný bez ďalšieho konanie zastaviť (§ 104 ods. 1 O.s.p.).

Ustanovenie § 159 ods. 3 O.s.p. ustanovuje, že len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej teda bráni tomu, aby vec, o ktorej bolo právoplatne rozhodnuté, bola znovu prejednávaná. V zmysle tohto zákonného ustanovenia ide o rovnakú (tú istú) vec vtedy, ak ide v novom konaní o ten istý nárok alebo stav, o ktorom bolo už právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka toho istého predmetu konania a tých istých účastníkov. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený petitom návrhu vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený, t.j. o nárok založený na rovnakom právnom dôvode a vyplývajúci z rovnakých skutkových okolností. Pre posúdenie, či je daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci, nie je významné, ako bol skutok, ktorý bol predmetom konania, posúdený po právnej stránke. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, keď bol skutok súdom posúdený po právnej stránke nesprávne alebo neúplne. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je samo osebe významné, ak majú tí istí účastníci v rôznych konaniach rozdielne procesné postavenie. Tých istých účastníkov konania sa konanie týka aj vtedy, ak v neskoršom konaní vystupujú právni nástupcovia (z dôvodu singulárnej alebo univerzálnej sukcesie) účastníkov, ktorí sú (boli) účastníkmi už skončeného konania.

Právnym dôvodom pre uplatnený nárok podľa navrhovateľa bola zodpovednosť štátu za nezákonné rozhodnutie orgánu štátu, za ktorého činnosť a rozhodnutie štát nesie zodpovednosť. Takýmto rozhodnutím mali byť rozhodnutia Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktoré boli vydané v roku 2002 a nadobudli účinnosť k 1. januáru 2003 a určovali reguláciu cien v sieťových odvetviach. Na základe sťažností iných sťažovateľov bolo šestnásť týchto rozhodnutí zrušených nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 95/03 zo 7. júla 2006 a dve rozhodnutia aj na základe sťažností navrhovateľa boli zrušené nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 156/03 z 29. novembra 2006 z dôvodu ich protiústavnosti, a teda

aj nezákonnosti. Podľa navrhovateľa škoda vznikla v uplatnenej výške z toho dôvodu, že na základe neskôr zrušených rozhodnutí URSP bol navrhovateľ povinný uhrádzať pri odbere energií ich dodávateľom ceny podľa týchto rozhodnutí. Vzhľadom na uvedený skutkový a právny stav mal navrhovateľ za to, že boli splnené všetky podmienky pre to, aby štát nahradil škodu, ktorá mu vznikla rozhodnutiami URSO neskôr zrušenými pre ich protiústavnosť v období od ich účinnosti do ich zrušenia.

V oboch posudzovaných prípadoch je predmetom konania uplatnenie náhrady škody vo výške rozdielu uhradených cien dodávateľom energií medzi rokom 2002 a 2003. Vyčíslením rozdielu uhradených cien dodávateľom energií navrhovateľ preukázal, v akej čiastke zaplatil vyššiu cenu v roku 2003 dodávateľom energií na základe protiústavných rozhodnutí Úradu pre reguláciu sieťových odvetví.

Pre úplnosť dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že aj keď v konaní sp. zn. 52 C 140/2006 posúdil odvolací súd v rozsudku sp. zn. 4 Co 455/07 zo dňa 20. mája 2009 nárok na náhradu škody z iného právneho titulu ako odvolací súd v uznesení sp. zn. 5 Co 366/2011 zo dňa 22. októbra 2013, je tu daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, ak bol skutok, ktorý bol predmetom konania, posúdený po právnej stránke inak, alebo ak by bol skutok súdom posúdený po právnej stránke nesprávne alebo neúplne. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že právna kvalifikácia uplatneného nároku nie je vecou, resp. povinnosťou navrhovateľa, ale súdu – povinnosťou navrhovateľa je opísať skutkový stav; pokiaľ však navrhovateľ aj uvedie právnu kvalifikáciu opísaného skutkového stavu, súd ňou nie je viazaný. Pre súd je záväzné skutkové vymedzenie uplatneného nároku zo strany navrhovateľa. Právna kvalifikácia opísaného skutkového stavu je totiž vecou súdu a táto môže byť odlišná od právnej kvalifikácie zo strany navrhovateľa.

Takisto neobstojí námietka navrhovateľa, že nie je totožný predmet konania z dôvodu, že si uplatňuje rozdielnu výšku nároku na náhradu škody, nakoľko výšku škody môže upraviť aj počas konania. Spôsob vyčíslenia škody v oboch konaniach bol totožný. Výška konania však nie je predmetom konania. Predmet konania je vymedzený skutkovým tvrdením navrhovateľa, skutkovými okolnosťami ním tvrdenými, ktoré sa premietajú do ním uplatňovaného nároku. Uplatňovaný nárok je v oboch posudzovaných konaniach totožný.

Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov konania, dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že od podmienok, za ktorých sa niekto stáva účastníkom konania, je treba rozlišovať tzv. vecnú legitimitáciu. Kto je účastníkom konania, vymedzuje právo procesné, kto je vecne legitimovaný, vymedzuje naproti tomu výlučne právo hmotné. Vecnou legitimitáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, podľa ktorého účastník je subjektom práva (povinnosti), ktorý je predmetom konania. Nedostatok vecnej legitimitácie znamená, že niekto, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom (príp. výlučným nositeľom) hmotného oprávnenia, alebo o ktorom žalobca tvrdí, že je nositeľom (príp. výlučným nositeľom) hmotnoprávnej povinnosti, nie je nositeľom (príp. výlučným nositeľom) hmotného oprávnenia (hmotnoprávnej povinnosti), o ktorú v konaní ide. Či je tu nedostatok vecnej legitimitácie, ukáže sa až v samotnom konaní. Vo všetkých týchto prípadoch nejde totiž o otázku okruhu účastníkov, ktorými sú žalobca a žalovaný, ale o to, či účastníci konania sú tými účastníkmi, ktorí podľa hmotného práva správne mali (a mohli) žalovať, príp. ktorí mali (a mohli) byť podľa hmotného práva žalovaní. Ide o otázku vecnej - aktívnej alebo pasívnej – legitimitácie. Dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že vecnú legitimitáciu účastníka konania (či už aktívnu alebo pasívnu) určujú práva a povinnosti vyplývajúce z hmotného práva, o ktorých súd účastníkov konania nepoučuje.

Označenie správneho štátneho orgánu navrhovateľom v návrhu, ktorý koná za štát v rozsahu svojej pôsobnosti, však nie je otázkou vecnej pasívnej legitimitácie štátu v konaní, resp. s pasívnou legitimitáciou štátu nesúvisí. Existencia či neexistencia pasívnej legitimitácie štátu ako hmotnoprávneho stavu nemá žiadnu súvislosť so správnym procesným označením štátu ako účastníka konania na strane odporcu. Štát je ako účastník konania označený riadne, ak je súčasne s ním označený príslušný orgán štátu, ktorý bude za štát konať. V prípade, ak navrhovateľ síce označí štátny orgán, ktorý má za štát konať, ale uplatnený nárok do jeho pôsobnosti nepatrí, nejde o nedostatok podmienky konania či vecnej pasívnej legitimitácie. Je povinnosťou súdu – bez zreteľa na označenie v návrhu - zabezpečiť, aby za štát pred súdom konal štátny orgán, do pôsobnosti ktorého patrí uplatnený nárok (R 48/1967).

V oboch posudzovaných prípadoch je účastníkom konania v pozícii odporcu štát - Slovenská republika, ktorá má vecnú legitimitáciu a v jej mene môžu vystupovať ministerstvá ako pasívne legitimované subjekty. Skutočnosť, že navrhovateľ v pôvodnom konaní označil

ako ústredný orgán konajúci v mene štátu aj Ministerstvo hospodárstva SR, ešte neznamená, že nie sú naplnené subjektívne predpoklady na vyslovenie prekážky *res iudicata*.

K námietke navrhovateľa, že odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia nepodáva presvedčivú odpoveď na všetky relevantné právne otázky, ktoré v priebehu konania vyvstali, dovolací súd uvádza, že dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu dalo odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Rozhodnutie odvolacieho súdu nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavné nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

Za arbitrárne, resp. nie dostatočne zdôvodnené treba považovať rozhodnutie všeobecného súdu aj v situácii, keď všeobecný súd svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 154/05 z 28. februára 2006).

Dovolací súd ďalej uvádza, že v zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., v odôvodnení rozhodnutia súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozhodnutia bolo presvedčivé.

Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p., tak z formálneho, ako aj z obsahového hľadiska, a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odôvodnenie uznesenia zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, jednotlivé časti odôvodnenia a ich obsahová (materiálna) náplň zakladá v súhrne jeho zrozumiteľnosť i všeobecnú interpretačnú presvedčivosť.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď

na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) – porovnaj napr. rozsudok vo veci Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia.

Dovolací súd dospel k záveru, že uznesenie odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p., tak z formálneho, ako aj z obsahového hľadiska, a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Odôvodnenie uznesenia zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, jednotlivé časti odôvodnenia a ich obsahová (materiálna) náplň zakladá v súhrne jeho zrozumiteľnosť i všeobecnú interpretačnú presvedčivosť.

V danom prípade dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie navrhovateľa ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol.

V dovolacom konaní úspešným odporcom vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľovi, ktorý úspech nemal, (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Dovolací im však náhradu trov tohto konania nepriznal, pretože si trovy neuplatnili (§ 151 ods. 1 O.s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 8. októbra 2015

JUDr. Ján A u x t, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Vanda Šimová